

ADDENDUM I bij Leidraad Financiële Sanctieregelgeving

Veelgestelde vragen i.v.m. territoriale integriteit Oekraïne

Versie 22 april 2022

**Directie Financiële
Markten**

Auteur
Team Sancties

Sancties@Minfin.nl
www.minfin.nl

Datum
22 april 2022

Disclaimer: aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend. De teksten van de formele regelgeving zijn doorslaggevend.

Inhoudsopgave

1. Veelgestelde vragen sanctieregels i.v.m. territoriale integriteit Oekraïne	3
1.1 Algemene vragen	3
1.2 Nationaliteit	4
1.3 Deposito's van meer dan EUR 100.000	5
1.4 Eigendom en zeggenschap	6

1. Veelgestelde vragen sanctieregels i.v.m. territoriale integriteit Oekraïne

In dit Addendum bij de Leidraad Financiële Sanctieregelgeving worden veelgestelde vragen beantwoord over de actuele financiële sanctieregels als gevolg van het conflict tussen Rusland en Oekraïne. De vragen zien met name op de uitleg van (herziene geconsolideerde versies¹ van):

- *Verordening (EU) Nr. 269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen ([link](#)) (verder: Verordening (EU) Nr. 269/2014);*
- *Verordening (EU) Nr. 833/2014 van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren ([link](#)) (verder: Verordening (EU) Nr. 833/2014); en*
- *Verordening (EG) Nr. 765/2006 van de Raad van 18 mei 2006 betreffende beperkende maatregelen met het oog op de situatie in Belarus en de betrokkenheid van Belarus bij de Russische agressie tegen Oekraïne ([link](#)) (verder: Verordening (EG) Nr. 765/2006).*

De Europese Commissie publiceert regelmatig nieuwe Q&A's over de sancties in het licht van de Rusland-Oekraïne op de volgende website:

[Sanctions adopted following Russia's military aggression against Ukraine | European Commission \(europa.eu\)](#)

Het is aan te raden deze website regelmatig te raadplegen.

Dit Addendum geeft antwoord op de meest gestelde vragen aan het Ministerie van Financiën als bevoegde autoriteit. Het Addendum is deels gebaseerd op de Q&A's van de Europese Commissie. Het Addendum wordt regelmatig bijgewerkt bijvoorbeeld als nieuwe Q&A's van de Europese Commissie daartoe aanleiding geven. De tekst van de verordeningen waarop dit Addendum ziet en de uitleg daarover van de Europese Commissie zijn leidend.

1.1 Algemene vragen

Vraag A

Wanneer is een partij gesanctioneerd?

Antwoord A

Een persoon of entiteit is zelfstandig gesanctioneerd als deze persoon of entiteit *als zodanig* is opgenomen in Bijlage 1 bij Verordening (EU) Nr. 269/2014 of Bijlage 1 bij Verordening (EG) Nr. 765/2006. Andere in de bijlagen genoemde geassocieerde entiteiten of dochterondernemingen daarvan zijn niet zelfstandig gesanctioneerd. Wel kunnen de sancties gevolgen hebben voor deze entiteiten en dochterondernemingen. Daarvoor wordt verwezen naar de volgende vragen en antwoorden.

Vraag B

Mag ik als Europees bedrijf of als Europees burger vanaf mijn Nederlandse of Europese bankrekening betalingen aan Russische personen of bedrijven met een Russische bankrekening verrichten?

¹ In dit Addendum wordt bij verwijzing naar specifieke artikelen gebruikgemaakt van de nummering zoals gehanteerd in de Engelse taalversies van deze verordeningen.

Antwoord B

Er geldt *geen algemeen verbod* voor Europese burgers of bedrijven om betalingen aan Russische personen of bedrijven te verrichten. Het is echter wel belangrijk om bij het doen van een betaling te onderzoeken of u daarmee geen specifieke verboden schendt, bijvoorbeeld door geld ter beschikking te stellen aan een *gesanctioneerde* Russische of Wit-Russische partij (zoals bedoeld in Verordening (EU) Nr. 269/2014 of Verordening (EG) Nr. 765/2006) of een transactie doet die verboden is onder Verordening (EU) Nr. 833/2014 of Verordening (EG) Nr. 765/2006.

Vraag C

Mag ik als Europees bedrijf of als Europese burger betalingen ontvangen van Russische personen of bedrijven?

Antwoord C

Er geldt *geen algemeen verbod* op het ontvangen van betalingen van (Wit-) Russische partijen. Indien de partij een gesanctioneerde partij is zoals bedoeld in Verordening (EU) Nr. 269/2014 of Verordening (EG) Nr. 765/2006 moet de betaling worden bevroren (op grond van artikel 2 van deze verordeningen). Vrijgave van de betaling door ontheffing is mogelijk als de verordening daarvoor een grondslag biedt. Verder moeten kredietinstellingen artikel 5b van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en artikel 1u van Verordening (EG) Nr. 765/2006 in acht nemen.

Vraag D

Wat zijn standaard zaken waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd?

Antwoord D

Welke ontheffingen mogelijk zijn is afhankelijk van het toepasselijke sanctieregime en de specifieke verordening. In de Verordening (EU) Nr. 269/2014, Verordening (EU) Nr. 833/2014 en Verordening (EG) Nr. 765/2006 is ontheffing² van bevroren tegoeden onder voorwaarden mogelijk voor bestedingen in het kader bijvoorbeeld van:

- Primaire levensbehoeften van een gesanctioneerde partij, zoals basisuitgaven als betalingen voor levensmiddelen, huur of hypotheek, medicijnen en medische behandeling
- Betaling van belastingen, verplichte verzekeringspremies en vergoedingen voor openbare nutsdiensten zoals gas, water, elektriciteit en telecommunicatie
- Kosten voor het aanhouden van rekeningen bij financiële instellingen
- Kosten van juridische dienstverlening
- Betaling van verplichtingen op basis van contracten of overeenkomsten die zijn gesloten of ontstaan vóór de sanctionering van de partij.

1.2 Nationaliteit

Vraag E

Valt een persoon onder de reikwijdte van het verbod van artikel 5b lid 1 van Verordening (EU) Nr. 833/2014³ als deze persoon nu de Russische nationaliteit niet meer heeft, maar deze vroeger wel heeft gehad, of als deze persoon is geboren in Rusland?

² Zie onder meer artikelen 4 tot en met 6b van Verordening (EU) Nr. 269/2014, artikel 5c van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en artikelen 1v en 3 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

³ Een dergelijk verbod is tevens opgenomen in artikel 1u, lid 1, van Verordening (EG) Nr. 765/2006 ten aanzien van personen met de Wit-Russische nationaliteit.

Antwoord E

Verordening (EU) Nr. 833/2014 spreekt van personen met de Russische nationaliteit of ingezetenen van Rusland. Voor wat betreft de nationaliteit, moet worden uitgegaan van het heden. Het is een toets naar het moment. Indien de betreffende persoon (aantoonbaar) afstand heeft gedaan van zijn/haar Russische nationaliteit, dan is het verbod niet van toepassing en mag deze persoon in beginsel meer dan EUR 100.000 aanhouden per kredietinstelling.⁴ Ook indien een persoon geboren is in Rusland of de voormalige Sovjet Unie, maar momenteel (aantoonbaar) niet (meer) in het bezit is van de Russische nationaliteit en geen ingezetene van Rusland is, is het verbod niet van toepassing en mag deze persoon meer dan EUR 100.000 aanhouden per kredietinstelling.

Vraag F

Hoe om te gaan met een persoon die meerdere nationaliteiten heeft?

Antwoord F

Personen met zowel de Russische nationaliteit als een nationaliteit (of tijdelijke of permanente verblijfsvergunning) van een land uit de European Economic Area of Zwitserland kunnen een hoger totaalsaldo aanhouden per kredietinstelling dan EUR 100.000.⁵ Personen die, naast hun Russische nationaliteit, een tweede nationaliteit hebben van een land dat niet een land binnen de European Economic Area of Zwitserland is, vallen wel onder het verbod dat zij niet meer dan EUR 100.000 aan deposito's mogen aanhouden bij een kredietinstelling.

Als de kredietinstelling weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat een klant met een nationaliteit (of tijdelijke of permanente verblijfsvergunning) van een land buiten de European Economic Area en niet zijnde Zwitserland tevens de Russische nationaliteit heeft, dan zal de kredietinstelling ten aanzien van deze persoon het verbod in artikel 5b lid 1 van Verordening (EU) Nr. 833/2014 in acht moeten nemen. Kredietinstellingen vragen naar de nationaliteiten van hun klanten bijvoorbeeld bij onboarding of nieuw cliëntonderzoek.

1.3 Deposito's van meer dan EUR 100.000

Vraag G

Hoe wordt het totaalsaldo van deposito's⁶ berekend in de volgende scenario's?

- **Een inkomende betaling is groter dan EUR 100.000, maar zorgt niet voor een overschrijding van de EUR 100.000 limiet (door bijvoorbeeld een roodstand)**
- **Een inkomende betaling is een termijnbetaling onder een hypotheekovereenkomst of extra aflossing van de hypotheek.**

Antwoord G

Verordening (EU) nr. 833/2014 bevat een definitie van 'deposito'. Daaruit blijkt, kort gezegd, dat het gaat om een creditsaldo. In alle gevallen mag na bijschrijving van een nieuw bedrag het totale creditsaldo van de persoon of

⁴ Andersom is natuurlijk ook denkbaar, dat een persoon de Russische nationaliteit verwerft en vanaf dat moment onder de reikwijdte van het verbod valt.

⁵ Zij vallen onder de uitzondering van artikel 5b lid 2 van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en artikel 1u lid 2 van Verordening (EG) 765/2006. Ten aanzien van deze personen geldt echter wel een meldplicht op grond van artikel 5g van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en artikel 1z van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

⁶ Bedoeld in artikel 5b lid 1 van Verordening (EU) nr. 833/2014 van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren en artikel 1u lid 1 van Verordening (EG) nr. 765/2006.

entiteit die onder het verbod valt, niet meer dan EUR 100.000 bedragen per kredietinstelling.

Het is aan de kredietinstelling om te beoordelen of een bepaald product onder de definitie van 'deposito' valt. De kredietinstelling stelt vast of de ontvangen betaling moet worden beschouwd als deposito of dat sprake is van een cashflow die na ontvangst wordt aangehouden als deposito.⁷ Indien een inkomende betaling is verricht uit hoofde van een contractuele verplichting van de klant richting de kredietinstelling maar niet kwalificeert als deposito (bijvoorbeeld een termijnbetaling of extra aflossing onder een hypothecaire geldlening, welk bedrag de klant vervolgens niet meer kan opeisen van de bank), dan hoeft deze betaling niet te worden meegerekend bij het beoordelen of de betreffende klant EUR 100.000 of meer aan deposito's aanhoudt bij deze kredietinstelling.

Vraag H

Moeten deposito's bij verschillende bankonderdelen binnen een bankengroep met elkaar worden verrekend?

Antwoord H

Bij het berekenen van het totaalsaldo aan deposito's dient te worden gekeken naar de totale waarde van de deposito's *per kredietinstelling*. Daarbij moet men uitgaan van deposito's gehouden bij alle bankonderdelen die onder dezelfde bankvergunning opereren.⁸

1.4 Eigendom en zeggenschap

Vraag I

Als er meerdere gesanctioneerde aandeelhouders zijn van een Nederlands bedrijf, moet ik dan bij berekenen van eigendom de verschillende aandeelpercentages optellen en bij welk percentage wordt uitgegaan van eigendom en zeggenschap?

Antwoord I

Bij het beoordelen of sprake is van eigendom van gesanctioneerde partijen in een Nederlands bedrijf, moeten de (minderheids)aandelen van alle gesanctioneerde (indirect) aandeelhouders worden opgeteld. Bijvoorbeeld: indien een gesanctioneerde persoon 30% (indirect) eigenaar is van het bedrijf en een andere gesanctioneerde persoon voor 25%, dan zijn zij tezamen voor meer dan 50% eigenaar en kan ervan worden uitgegaan dat het Nederlandse bedrijf eigendom is van gesanctioneerde personen zoals bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014⁹ en de gesanctioneerde personen ook zeggenschap hebben in het bedrijf.¹⁰

⁷ Zie ook vragen 7 en 8 van de Frequently asked questions on Article 5b of Council Regulation (EU) No 833-2014 on deposits acceptance adopted following Russia's military aggression against Ukraine d.d. 31 maart 2022 van de Europese Commissie ([Sanctions adopted following Russia's military aggression against Ukraine | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eu_sanctions/faq-5b)).

⁸ Zie vraag 19 uit de Frequently asked questions on Article 5b of Council Regulation (EU) No 833-2014 on deposits acceptance adopted following Russia's military aggression against Ukraine d.d. 31 maart 2022 van de Europese Commissie.

⁹ Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006

¹⁰ Zie vraag 3 van de Frequently asked questions on assets freezes following sanctions adopted in view of Russia's military aggression against Ukraine and Belarus' involvement in it d.d. 8 april 2022 van de Europese Commissie.

Vraag J

Is artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014¹¹ van toepassing op een Nederlands bedrijf als dat bedrijf voor minder dan 50% eigendom is van gesanctioneerde personen?

Antwoord J

Ook als gesanctioneerde partijen tezamen voor minder dan 50% eigenaar zijn van een Nederlands bedrijf, kan bevroering als bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014 van het bedrijf aan de orde zijn indien de gesanctioneerde personen zeggenschap hebben over het Nederlandse bedrijf.¹² Indien gesanctioneerde partijen minder dan 50% eigenaar zijn van het bedrijf en er geen sprake is van zeggenschap, dan is bevroering als bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014 in beginsel niet aan de orde bij het Nederlandse bedrijf. Het is aan het Nederlandse bedrijf om hierover desgevraagd bewijs en bevestiging over te leggen aan contractpartijen, relaties of autoriteiten. Los hiervan dienen de minderheidsbelangen van de gesanctioneerde aandeelhouders wel bevroren te zijn, waardoor hen bijvoorbeeld geen dividend kan worden uitgekeerd en zij ook geen stemrechten mogen uitoefenen ten aanzien van het Nederlandse bedrijf.

Vraag K

Als er een wijziging in eigendom en/of wijziging in zeggenschap heeft plaatsgevonden vóór het sanctioneren van de betreffende aandeelhouder, is dit een vorm van omzeiling?

Antwoord K

De sancties, inclusief het verbod op omzeiling, gelden vanaf het moment van inwerkingtreding en hebben over het algemeen geen terugwerkende kracht.

Vraag L

Als er twijfel bestaat of een wijziging in eigendom en/of wijziging in zeggenschap van een Nederlandse dochter (die zelf niet gesanctioneerd is) heeft plaatsgevonden voordat de (indirecte) aandeelhouder(s) gesanctioneerd werd(en), moet deze Nederlandse dochter dan toch bevroren zijn?

Antwoord L

Als er een wijziging in eigendom of zeggenschap heeft plaatsgevonden en de betreffende Nederlandse dochterentiteit kan aantonen dat daarmee geen sprake meer is van eigendom en/of zeggenschap op het moment dat de (indirect) aandeelhouder(s) werd(en) gesanctioneerd, dan valt dit dochterbedrijf niet onder de reikwijdte van artikel 2 van Verordening (EU) Nr. 269/2014.¹³ Het is aan de Nederlandse dochterentiteit om dit aannemelijk te maken en hierover desgevraagd bewijs en bevestiging over te leggen aan contractpartijen, relaties of autoriteiten. Er geldt geen meldingsplicht.

Vraag M

Als de gesanctioneerde (indirect) aandeelhouders hun aandelen van de hand hebben gedaan of hun zeggenschap aantoonbaar hebben beëindigd

¹¹ Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

¹² Zie ook vraag 2.3 uit de *Commission Opinion of 19.6.2020 on Article 2 of Council Regulation (EU) No 269/2014 (C(2020) 4117 (final))*.

¹³ Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

nadat zij op de sanctielijst zijn geplaatst, moet een Nederlandse dochter (die zelf niet gesanctioneerd is) dan bevroren zijn/blijven.

Antwoord M

Indien er na de datum van sanctionering van de betreffende (indirect) aandeelhouder een aantoonbare wijziging optreedt in de eigendom of zeggenschap van deze (indirect) aandeelhouder ten aanzien van een Nederlandse dochter, dan valt deze dochter niet meer onder de sanctieregels. Om te zorgen dat hiermee geen sprake is van omzeiling van artikel 2 van Verordening (EU) No. 269/2014¹⁴ dient feitelijk en juridisch te worden gewaarborgd dat eventuele koopsommen of andere opbrengsten of voordelen als gevolg van deze wijziging niet aan deze voormalig (indirect) aandeelhouder ter beschikking worden gesteld zolang deze voormalig (indirect) aandeelhouder nog op de sanctielijst staat. Op die manier wordt voldaan aan artikel 2 van Verordening (EU) Nr. 269/2014. Het is aan de Nederlandse dochterentiteit om dit aannemelijk te maken en hierover desgevraagd bewijs en bevestiging over te leggen aan contractpartijen, relaties of autoriteiten.

Vraag N

Hoe ver moet bevroering van een Nederlands bedrijf (dat zelf niet gesanctioneerd is) gaan?

Antwoord N

Bevroering kent verschillende vormen. Het doel van bevroering is kort gezegd om te voorkomen dat personen of entiteiten die gesanctioneerd zijn, hun tegoeden en economische middelen tijdelijk (zolang de sancties van toepassing zijn) niet meer kunnen gebruiken en hier geen voordeel uit kunnen halen.

Indien voor een Nederlands bedrijf (dat zelf niet gesanctioneerd is) sprake is van eigendom van en/of zeggenschap door gesanctioneerde partijen als bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014¹⁵ en bevroeringsmaatregelen van toepassing zijn, dan kan deze bevroering plaatsvinden op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door bevroering van stemrechten van gesanctioneerde aandeelhouders, het bevroeren van dividenden of door het treffen van organisatorische maatregelen bij het Nederlandse bedrijf (een *firewall*).

Indien met dergelijke (organisatorische) maatregelen door het Nederlandse bedrijf aangetoond kan worden dat geen gelden, middelen of andere voordelen ter beschikking worden gesteld aan de gesanctioneerde (indirect) aandeelhouders, dan vormen die maatregelen een toereikende vorm van bevroering. Daarmee wordt dan voldaan aan artikel 2 van Verordening (EU) Nr. 269/2014. Verdergaande bevroeringsmaatregelen zijn dan niet nodig. Het Nederlandse bedrijf kan dan voor het overige haar normale bedrijfsvoering voortzetten. Het Nederlandse bedrijf dient desgevraagd haar relaties en de bevoegde autoriteiten informatie te verschaffen over de door haar getroffen maatregelen.

Vraag O

Wat moet ik doen als ik niet weet of een Nederlands bedrijf met wie ik zaken doe een gesanctioneerde (indirect) aandeelhouder heeft of onder controle staat van een gesanctioneerde partij?

¹⁴ Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

¹⁵ Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

Antwoord O

U dient bij dit Nederlandse bedrijf te informeren of dat het geval is. U dient bevestiging en informatie te vragen op grond waarvan u redelijkerwijs kunt beoordelen of sprake is van eigendom en zeggenschap door gesanctioneerde partijen als bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014¹⁶ en bevrozingsmaatregelen van toepassing zijn. Voor zover actuele informatie over de eigendomsrelatie of zeggenschap kan worden gevonden in voor u toegankelijke publieke registers of bronnen, dan dient u die informatie ook te betrekken in uw oordeel.

¹⁶ Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.